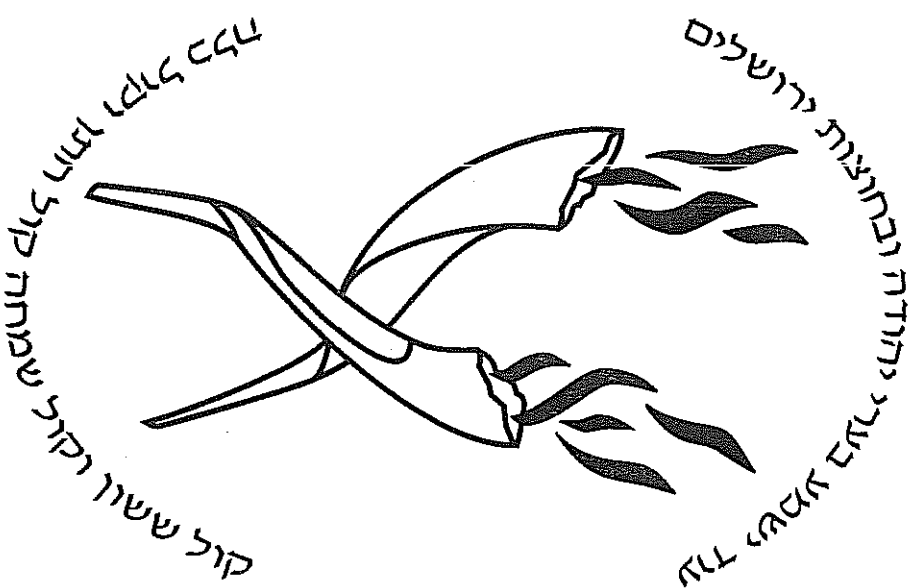

תשורה משמחת נישואין של
כלמן הלוי ואסתר
וירצבעה
 אור לה"י אלול ה'תשס"ג

Wedding Celebration of
Kalman and Esther
Wirberg
 September 14, 2003

פרשת נמר

ברודי' להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זכנו בגישואינו למז"ט, ביום הראשון ט"ב אלול — יום גישואי הרה"ק רבי ברוך (אבי כ"ק אדמו"ר הזקן) וערב יום הבחיר ח"י אלול — יום הולדת שני המאורות הגדולים — ה'תשס"ג.

בשמחה ובטוב לבב הננו בוח לכלב את כל הנוטלים חלק בשמחתנו, אשר מקרוב ומרחוק באו, בתשורה זו הכוללת, חלק מרשימות זכרונות שכתב זקננו הרה"ת ר' אברהם וויינמארטן ע"ה בשנים תש"ג-תש"י, בעת שבתו בשבת תחכמוני, בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטשי, במחיצת כ"ק אדמו"ר הרלי"צ ז"ע.

רשימות אלו הם בעצם יומן מפורט ממאורעות שאירעו בבית חייו בשנים ה"ל. הרשימות כוללים סיפורים, דברי תורה ועוד, שנשמעו בהתעוררויות חסידים, בהן השתתפו זקני החסידים בדוגמת המשפיע הנודע הרה"ח ר' שמואל לעווויטין, וכן בהתעוררויות מיוחדות שגורמו בעת ההיא ע"י חתנו של הרבי הרלי"צ — הלא הוא הרבי (הדמ"ש) — כפי שנקרא בשנים ההן).

המיוחד ברשימת זכרונות אלו הוא, שנכתבו ע"י זקנו שהיה ידוע כדייקן נפלא והיה עד למאורעות בחינתו "כלי ראשון". זקנו, עם היותו הצעיר לכת ביותר, כידוע לכל מכרין, הרי לאחר שהפצירו ודחקו בו בני המשפחה, היה מספר סיפורים רבים מתקופה נפלאה זו (וכפי שהתברר לאחר פטירתו גם רשמים לעצמו כיומן).

זאת ועוד: בזכרונות אלו יש משום, תיעוד היסטורי מכל שנות הבראשית בבית חייו 770 — בתקופה הראשונה לבואו של כ"ק אדמו"ר הרלי"צ לארצה"ב.

בהיותו וחתונה זו נערכת למי"ט בערב יום הבחיר ח"י אלול בחתנו להביא חלק מיומנו השייך לימים אלו.

אין ספק שסיפורים אלו המלאים בלחלוחות רוגש חסידי, יעוררו את הקוראים להליכה באור תורת החסידות, דרכיה ומהגותיה.

אבנו מקבל "לעקארה" מלידו חק' של הרבי

זקנו מקבל כוס של ברכה מלידו חק' של הרבי

ר' יוחנן גארדאן סיפר: בעת שדחה בראסטאוו, איז ער איינגעשטאנען אצל חסיד (מפולזן), ואצל הני"ל היה עוד עשרות יונגעלייט אורחים, ושפע בשם ר' משה זעבינער שכשלקחו את ר' אברהם דוד (מקלמאוויטש) לשוחט בזעמבין, באו הבעלי בתים דשם ל"ק אדמו"ד נ"ע והתאוננו לפניו: שמקודם ששוחט געדויערט זמן רב ההכנות שלו, ער קוקט איבער עטלעכע מאָל (ריבוי פעמים) דער חלף, וגם ער האָט מורא פאַר דעם אָקס. והשיב אדמו"ר: צו ער האָט מורא פאַר דעם אָקס ווייס איך נישט, נאָר פאַר דעם וואָס האָט באַשאַפֿען דעם אָקס קען איך עדות זאָגען אַז ער האָט געווייס מורא.

שבת ר"י אלול בלילה התנועד הריש"ל קצת. סיפר שה"עלטער באַבע" של"ג ראתה את אדמו"ר כאשר נסע לזלאבין על החתונה ושמעה שאדמו"ר פעם אמר מאמר עם קץ [והחשבון שלו היה על שנת תר"ג] ואח"כ באמצע המאמר אמר זמן אחר. ואביו של רש"ל שאל את זקנו של רש"ל ר' גרשון דוב אם יודע את הזמן, והרג"ד דחה אותו ואמר: און אָהן דעם קענסטו ניט אויסקומען. כאשר היה הריש"ל בליובאוויטש סיפר את הסיפור הני"ל לר' בער וואלף מיאקעטעאיראנסלאוו והוא סיפר שג"כ שמע מעשה כזו מניאקאליסקע סאָלדאַט; ושאלו רש"ל אם יודע הזמן, והתחיל לדבר אודות ענין זה אבל לא גילה.

בדרך כלל היה ר' בער וואלף מדבר מרוב דעל דאָקטאָר האָט אים אַמאָל אַנגעזאָגט אַז דאָס רעדען שאַדט אים, האָט ר' בער וואלף אַרומגעריעדט 1/2 שעה ווי אזוי ריעדען שאדט.

רש"ל אמר פעם ביחידות ל"ק אדמו"ר: מהו משיח ומחז פערלחת? והשיב אדמו"ר: שבדרך כלל כמב"כ ברמב"ם 40. ואח"כ הביט ל"ק איך דרויסען אויפן פענסטער, ואמר: דענסטמאָל וועט אַ פרוי ניט קענען גיין במלוי ראש, דער אויר וועט ניט לאַזען. אח"כ סיפר

- 1) דאָה גם זכרון לבני ישראל ע"י סב הערה קט.
- 2) כמדומה שהריש"ל הפירה (הערת הרב וויינגארטער).
- 3) דאָה לקוטי סיפורים להרב פרלוב ע"י סח אות עב.
- 4) פרקים יא-יג מהלכות מלכים.

ויה"ר שזכות זו, תהי' לעילוי נשמתו של זקנו, מספר הסיפורים, ולעילוי נשמת בנו, אבי הכלה, הרה"ת ר' מנחמה אריה הי"ד שחיבק לאתר פטירת אביו-קננו גילה אוצר זה, והתעסק בכל נפשו ומאוד להוציאם לאור עולם. אולם, לדאבונו לב, לא סיפק בידו להשלים את המלאכה. (תקוותינו שבקרב ממש תושלם המלאכה וי"ל ספר שלם, מלא ומדוש מזכרונות זקנו. ויה"ר שעוד לפני כן, נזכה לקיום הישוד, "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם).

התורה והברכה מובעת בה לידענו ומכירתו, אשר הואלו לשמות איתנו יחדיו ביום שמחת לבנו, לכרכנו, ולברך את הורינו ואת זקנו שיחיו לאורך ימים ושיגים טובות, בברכת מז"ט וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

האל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל ישראל, בברכות מאלופת מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית - שנוכה לה"ג, וישואיך" דלעתיד לבוא, של הקב"ה וכנסת ישראל. ומשמחה זו נמשיך ל"שמחת עולם על ראשים" בגאולה האמיתית והשלילמה, ונזכה ועוד זיק מיס'ן רבי'ן דאָ למטה והוא יגאלנו.

בברכת כתיבה ותחמה מובה לשנה טובה ומתוקה
מקיייהם ומכבדיהם
קלמן הלוי ואסתר ווייצבערג

את בתי הנכורה של הר"מ; וסיפרה לו שקבלה מאחיה שדד בפולין מכתב, שהפנים להדפיס סיפורים וזכרונות אודות אביה בהתמים, ומבקשים ממנה שתכתוב קצת. וסיפרה לו: אביה לא הלך לישון כ"א היה יושב על 2 ארזים כל הלילה ולמד (אז כך היה ישן), ומסרו את זה לאדמו"ר מוהרש"ב; וכאשר נודע לה' יעקב מרדכי שאדמו"ר יודע מזה ובני המשפחה מסרו את זה לאדמו"ר, אזי ער געווען זייער ברזוג אויף זיי.

אח"כ היה נושא הדיבור אודות המכתב של כ"ק אד"ש לכבוד ר"י אלול שאד"ש תובע עבודה.

סיפר רש"ל שפעם נסע עם ר' אליעזר צעצערסקער, היה עובד גדול; ואמר לו ר' אליעזר: אז מ' וואלט האטש געדאווענט בהתבוננות כללית.

בקונטרס התפלה מבאר נגד התבוננות כללית ונגד האיגיגענע טייטשען בתפלה. וכאשר ראה זה הרשב"ץ נכנס לאדמו"ר ואמר: נאך וועגען מיר האט איר געמוזט שרייבען; והשיבו אדמו"ר: וער זאגט וועגן אייך, ניט אייך.

הרשב"ץ היה לו טייטשען בתפלה כמו: הוין יחידי לבאי עולם וויפול א מענטש זאל דערדערען יחיד, אזי: אתה יודע רזי עולם — דו אליין ווייסט דעם סוד פארדוואָס דו האַסט באַשאַפֿען די וועלט.

ר' אלי' אבעלער מובא בשיחה (שהמהר"ש אמר לו: איד בין דליר מקנא). פעם היה בריגא, וסיפר שנתנו לו מפטיר, און ער האָט געזאָגט מיט אַ צופֿרדערעהייט: האָבען זיי שוין געהאַט וואָס צו לאַכען אַ גאַנץ שבת (כי היה איש פשוט). היה עשיר ונעשה יודד מוכסיו ר"ל; ופעם נסע עם רש"ל מליובאוויטש, וסיפר לרש"ל אַז ער איז געקומען זיך קלאָגען פֿאַר דעם רבי'ן (רש"ב) וועגען זיין

(6) ספר השיחות קיי ה'ש"ת ע' 163. שיהיה חג הפסח ה'תש"ג אות פח (סה"ש ה'תש"ג ע' 111).

כ"ק: אודות שבשנת תר"ח היה הצי"צ אומר שהוא עת ביאת המאל, ונכנס אדמו"ר המר"ש להצי"צ ואמר לו שבשנת זה היה אומר שמשיה יבא, והשיבו: הלא הלקוטי תורה (שעינינו משיח) האט זיך אָפּגעדוּקט, ואמר לו המהר"ש: איך וויל דעם משיח וואָס איז למטה מעשרה ספחים ולא למעלה מעשרה ספחים.

פעם אמר אדמו"ר נ"ע לחאָנזיע: פֿאַר מיר, בין איך שוין מיט משיח פֿאַרטיג (אז היה הלשון: פֿאַר מיר איז ער שוין געקומען). ואמר לו חאָנזיע: נראה שמשיה שיבוא לכלל ישראל יהיה אז אנדערער; והשיב אדמו"ר: כן.

ר' מענדל פעלדמאן סיפר שפעם סיפר כ"ק אד"ש שהמהר"ש נסע פעם לפטבורג (לעבודת הכלל) ונסע עמו ר' אהרן בילינסזנער ואמר ר' אהרן למהר"ש שישאמר איהו דבר ואמר לו שפעם אמר אביו תצי"צ (בשם זקנו) עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות. עשה את החול שבת ויעסטו ניט דאָרפֿן אָנקומען צו משוונדיקע ברורים. אח"כ (אחר הפסק) אמר לו: דער טאַטע האָט געטייטשט: זאָלסט ניט דאָרפֿען אָנקומען לברואים דלמטה, דהיינו לערף וסויע דלמטה; ואיך מוגיעים לזה זחו עיי אמה ר"ת אלקינו מלך העולם (תפלה), און דורך אַ צו גרויסע התפעלות יכולים לאבד זה. זהו אמתי דרבי וואָס זי האָט אויסגעזאָגט.

החילוק בין ראש ישיבה לתלמיד ובין חסיד לרבי: שראש ישיבה ותלמיד, אחר שנעשה התלמיד רב, או שיצא מלימודו, איך להם שייכות; משא"כ רבי וחסיד.

ר' יעקב מרדכי מפאלטווא היה חבדו של אדמו"ר נ"ע ערד בחיי אדמו"ר מהר"ש, ואדמו"ר נ"ע אמר לו פעם כאשר נעשה רבי: איך בין 20 יאָהר פֿאַראַויס און דו ביסט 20 יאָהר אויף צוריק. נמצא שיש הבדל ביניהם של 40 שנה. ר' יעקב מרדכי היה אדם גדול, היה לו רבנות גדולה. ער פלעגט אויפטייין יעדען טאָג פינף אַזיגענע און ער פלעגט דאָווענען ביז צוועלף אַזיגענע. ער איז געווען זייער אַ אָנגעצויגענער. כאשר היה רש"ל בפאלטווא בשנת תרצ"ז, ראה שם

(5) מהר"ח ר' אלחנן דוב מדרוזת ה"ד.

סיפר שאצל אבינו¹² ביעקאטעניראסלאוו באו פעם שלשה יהודים עם מזויסע בערד. הם הגיעו מכפר אשר כל בני הכפר זיירו את עצמם¹³ ואמרו לו שמכיון שעכשיו ישנה מלחמה¹⁴ ונראה שמשמיה יבוא בקרוב והם דרים בכפר קטן, הם מפרדים שמשמיה לא יעבור דרך הכפר שלהם; ומכיון שיעקאטעניראסלאוו עיר גדולה בודאי יבוא שם, ע"כ הם מבקשים מהרב שכאשר משיח יבוא — יודיעו להם על כל.

סיפר שכ"ק אד"ש סיפר לו שכאשר היה ברמניא בא אליו דאקטאר אהרן¹⁵ ואמר לו שלומד מאמרים דא"ת, און בשעת קריאת שמע טראכט ער [אודות מסירות נפש ("למסור נפשו באחד"')] "פאסט איינע גאנצע מינוטע" [במשך דקה אחת שלילמה]¹⁶.

פעם¹⁷ בא קהל גדול של חסידים אל כ"ק אדמו"ר הצ"צ, ונכנסו אליו להחידות.

לאחר היחידות נכנס אליו בנו המה"ר ש, שהיה ה"מזיניק¹⁸, ויהאנון לפני הצ"צ ביטול זמנו היקר כדי לקבל ליחידות באומרו: וואס ווילען זיי פון מיר? הרי אני עסוק בלימוד התורה ותפלה. המה"ר ש לא ענהו מאומה, ניגש אל ארון הספרים שבו היו מונחים כתבי דא"ת של הצ"צ, חסיד את חוילון (לארון ספרים זה לא היו דלחות, ורק וילון היה פרוס עליו) והתחיל לספור את הכרכים של כתבי הדא"ת שהיו מונחים על אחת האצטבאות, ומנה יותר על שלשים כרכים, ויפנה אל אביו בשאלה (בהצבעו על הספרים): "טאטען! דעמאָלט [אם לא היית מקבל אנשים על יחידות]

12) הרה"ח ר' לוי יצחק שניאורסאהן.

13) כנראה הכונה לאלו הנקראים "סובאטו", סובאטניקעס"י, וגם שיום המנוחה שלהם היה בשבת קודש, וחלק מהם נגשו גרי צדק, והיו כמה כפרים שכל תושביהם היו מגורים אלו. כמה מהם התקובו אח"כ לליובאוויטש [וערת הרה"ח ר' ברוך שלום כהן].

14) כנראה הכונה למלחמת העולם הראשונה.

15) שהתקוב לחסידות, והשתדל להתפלל בדרך החסידות.

16) ראה גם לק"ש חט"ז ע' 92. שיחת ש"פ עקב כ"ף מג"א תשי"ג (שיחות קודש תשי"ג (הוצאת תש"ס) ע' 338). שמחת בית השואבה תש"ב. ש"פ שמיני תשל"ד. ועוד.

17) בשנת תר"ז או תר"ח, אבל אופן — לפני הדפסת תלפ"ת, שהי' בשנת תת"ת.

18) כ"ק אדמו"ר העמח צדק היה מחבב ביותר את בני המה"ר ש.

מצב בגשמיות, און דער רבי האט אים געענטפערט: "טייע קאָזאַק" (א קאָזאַק לייט). כאשר היה ר' חאָניע בטיביר כתב לו רש"ל מעשה זו, וכתב לו אח"כ ר' חאָניע אָז ער האָט אים ממש מוח' געווען.

רמ"ש סיפר שהכיר יהודי אחד מחסידי הרה"ק ר' אברהם המגיד מטריסק'. כאשר אד"ש יצא עם הקול קוראס⁸, האָט ער זיך ממש מוח' געווען, וסיפר אָז שבשנת תרל"ז אמר המגיד מטריסק לחסידי שלא יקנו יין עבור פסח כי הגאולה באה.

ר' חאָניע אמר פעם: מה יכול להיות איזה הגבהה אצל עצמו — וואָס קען שוין זיין איזה צופרדיענקייט? אָז מילטראַכט אַ ביסעל דא"ת. ואמר רש"ל: ווער רעדט אָז ער קען ניט האַלטען די מחשבה איז ער דאָך גלאַט אַ גראַבע זאָך אלא אפילו איז וואָס שוין. וסיפר: קוקענדיק אויף חאָניע בשעת החפלה האָט מען געזען זיין ביטול.

רמ"ש התוועד בבוקר (אחד התפלה) ודיבר כמה ענינים: ענין [מה שמאחלים לפעמים שיהיה למישהו] אַ ליכטיגע זן עדן, כי יכולים להיות בני עדן און פוּדעסעוועגען זאָל זיין פינסטערן, ועל זה אומרים שיהיה "אַ ליכטיגע זן עדן".

איתא בהרה"ח: פּרד ר"ת פּשט רמו דרוש, און דער וואָס האַלט נאָך דערפון [און ער האַלט ניט פון לימוד הסוד] איז אַ פּרד.

וכן חומר הוא ראשי תיבות: חכם מופלא ורב רבנו, היינו שיכול להיות חכם מופלא ורב ומכל מקום הוא בבחינת חמור [היינו ללא לימוד פנימיות התורה].

7) ראה לקמן רשימת תש"ז (אחרי מוצ"ש פ' וירא) סיפור התקדמותו של הרה"ח ר' משה בערנגר ז"ל (שהיה מחסידי חטריסקער מגיד) לכ"ק אדמו"ר מהרה"י.

8) לאלתר לחשובה לאלתר למאולה, נמפרסמו במקריאה והקדושה (הקול קורא הראשון נתפרסם בגליץ דחודש תמוז תשי"א).

9) כידוע שהתודע ביהודה אחל לעצמו שבגן עדן יהיה לו גמרא דפוס אמשטרדאם עם נרות שיאורו עד הבוקר. ר"ל.

10) ראה אה"ת ל"ך תעקמו. שה"ש (כרך ב) ס"ע תסט. ועוד.

11) חז"ג ערה, ב.

איתא בלוקי"ת דאמנון ותמר הם חו"ב דקליפה שחו"ב יש גם כן באומות העולם אבל הדעת (הרגשה) חסר להם²⁴. א' איד פליט.

אור לכ"א אלול נכנסו כל התמימים דשאננהאי לכ"ק אר"ש. אר"כ היה קצת פארבריינגען. ר' מרדכי בער טאלעשעווסקי האָט דערציילט אַז ער האָט געלערענט ביי לייזער צעצערסקער. אויף ראש השנה תר"פ האט ער געוואָלט פארן צום רבין (רש"ב) אין ראסטאו; ער איז געווען דענסטמאָל אומגעפער פערצען יאָר אַלט, האָט אים לייזער געזאָגט: עלטערע פון דיר פאָרען ניט (ווייל עס איז געווען יעמאָלט גרויסע סכנות, דענקין ימה שמו האָט געברויערונט אין די גאַסען). אָבער ער האָט זייער געוואָלט פאָרן, איז ער געגאַנגען אין פאַסט, און געמאַכט אַ געפאַלשטען בריוו פון זיין מאַמע וואו זי שרייבט אים כלומרש"ט: „דיין טאַטע איז געפאָרען אין ראסטאו, און איך האָב גאַרניט געהערט וועגען אים, דערנבער הייס איך דיר במזיד כיבוד אם פאָרען, אפילו אויב די משגיח וויל ניט לאָזן“ און ער האָט דאָס באַוויזען לייזער'ן. האָט אים לייזער געזאָגט: קענסט פאָרן אָבער אַזוי ווי דו האָסט דאָך ניט קיין געלט גיי צו זלמן בעזפאלאו און בעט אים אויף הוצאות. איך ער געגאַנגען צו זלמן'ן, זלמן האָט געהאַלטען אין מיטן שמועסן מיט אַ גענוערלעך, האָט ער געדאַרפט וואַרטען ביז ער ענדליק: ווען ער האָט געענדיקט זאָגט אים זלמן: יעצט האָב ניט קיין צייט, קום אין אַונט. אין אַונט האָט אים זלמן אַריינגעדורפֿען און געפראַגט וואָס ער דאַרף, האָט ער אים דערציילט, האָט אים זלמן געזאָגט ער וועט אים געבען צוויי הונדערט רובלעך. דאָס איז געווען פאַר שבת, נאָך שבת איז ער געפאָרען קיין ראסטאו, און לייזער איז אויך מיטגעפאָרען. ווען זיי זייגען אָנגעקומען קיין ראסטאו, זייגען דאָרטען געווען אַסאַך אַני"ש פון די גרויסע. דער רב איז ניט געווען שוואַרץ, ער איז געווען זייער שטאַרק. זיין קול פלעגט מען הערען ביז דריי געטלאַך ווען ער האט געזונגען דעם אַלטען רבינ'ס ניגון. דעם צווייטען טאָג ראש השנה איז ער אויפגעשטאַנען זעקס אַזייגער און ער איז געשטאַנען ביים טיש ביז צוועלף אַזייגער כדי ער זאָל קענען זעהן די תקיעות (ווייל דעם ערשטען טאָג האָט ער

(24) ראה גם לעיל דשימת י' כסלו תשי"ז (אות קו').

וואָלט דאָס אויך געווען [היית כותב כ"כ הרבה מאמרים]?" והשיבו הצ"צ: ביזט גערדעכט¹⁹.

רש"ל סיפר שבשנת תש"ט²⁰ בשולחן כאשר סיפר כ"ק אר"ש המעשה הנדפס בהקדמה לפוקח עוררים²¹, שאל את כ"ק אר"ש מהו החידוש מר' יוסף שנגעשה בעל עגלה; הלא ר' בנימין שם טוב ועוד הרבה תמימים עשו עוד יותר מסירת נפש (כמדומה שלא השיב אר"ש). ובד"כ היה אז כוננת רש"ל לעורך מחשבתו הקדושה של אר"ש על אנ"ש ברודיס²².

וסיפר שהיה חילוקי דעות בין אדמו"ר נ"ע ולהבחל"ח בין כ"ק אר"ש חילוקי דעות מי הוא גדול יותר, אם החסידים הקודמים או התמימים דומן ההוא [כי אז היה גרויסע בעלי עבודה כמו ר' אברהם דוד ר' הירשל מקילמאוויטש ועוד].

והזכר רש"ל שהיה בשנת [חסד] שאמר אז אדמו"ר המאמר [חסד] וכ"ק אר"ש עמד מנמוז בהקשבה מיוחדת לשמוע הדא"ח [החזקה] היה אין לשיער]. והזכר רש"ל אין שבאמצע איז אויסגעגאַסען וואָסער אויפ'ן האַלז של כ"ק אר"ש, וכ"ק האָט אַ „קיצעל“ געטאָן פון די וואַסער, ותכנף עמד כמו קודם. דערנאָך האָט זיך ר' מיכאל אַדורנבעלשטופט צום טיש; פלוצלונג רופט זיך אָן אדמו"ר נ"ע לבנו אר"ש: דו זעהסט, דאָס איז דעם זיידען'ס אַ חסיד (ואמר רש"ל שמהו נראה שאדמו"ר נ"ע היה הפך להראות המעלה דחסידים הקודמים). ר' מיכאל וואָס האָט זיך ניט געהאַלטען פאַר קיין מצאיות, האָט געזאָגט אַז ער וויל משקה, ואדמו"ר נתן לו ואמר לו: נאָט איך משקה²³, דער אויברעשרטער זאָל העלפען איר זאָלט זוכה זיין צו כולו משקה.

(19) סיפור זה הובא ונתבאר בלוקי"ת ח"ד ע' 1361. וראה גם רשימת כ"ק אדמו"ר מקיין תרצ"ב.

(20) ש"ס במדבר בסעודת חיים.

(21) ראה ספר השיחות קיין ה'ש"ת ע' 110.

(22) ראה גם רשימת כ"ד שבת תשי"ז.

(23) הלשון אינו מדוייק.

פארבראכט מיט די בחורים (כמדומה בשמחת בית השואבה) און ער האָט געזאָגט אַז די משקה זאָל נוקב ווירד זיין עד למטה שלא יהיה רע. דער טאַטע איז דאָך געוויס אַ צדיק גמור און פונדעסטוועגען איז פאַר אים דאָ גענוג עבודה ביי ביאת המשיח. (קומט דאָך אויס אַז אפילו אָן רע איז דאָ אויכעט אַ גרויסע עבודה).

רמ"ב מקלמאווויטש סיפּר אודות ר' הערשעל קלימאווויטשער שאדמו"ר אמר עליו: "אַ גוף טהור און אַ נשמה טהורה". ר' אברהם דוד מקלמאווויטש פלעגט אדמו"ר רופען: מיין אברהם דוד. פעם היה שאדמו"ר לא הלך לשולחן כי אמר מען זאָל גיין בריינגען אַ גלאָז וואָסער פאַר מיין אברהם דוד.

ר' שרגא פייביש זאלמאנאוו סיפּר שהיה לו מלמד בקטנותו מחסידיו גור שסיפּר שהחידושי הר"מ²⁶ היה בקאצק ושם היו הרבה חסידים ולא היה סדר, ואמר להם הר"מ: "בא ר' מענדעלע ליובאווויטשער איז דאָ פופציג טויזענט חסידים און עס איז דאָ סדר".

רש"ל סיפּר שבפאהאן, מקום מגורו, היה חסיד גדול בשם ר' מאיר²⁷ (שהיה עוד מחסידיו אדמו"ר האמצעי), והיו קוראין אותו ר' מאיר פאהארער. הרש"ל לא הכיר, אך אבי הרש"ל הכיר.

ר' מאיר היה מתפלל בלחישיה ובהעתיקות גדולה. מספרים שלפני קריאת שמע היה קושר מטפות על מצחו, בכדי שיוכל להתעמק יותר. מספרים שהר"צ אמר עליו: "פאַראַן אַ סאָך אַזעלכע מאיר'ס"²⁸

איין מאָל ווען ר' גרשון בער (ר' שמואל'ס זיידע) איז נאָך געווען אַ יונגעמרמאָן און ער האָט געחזר'ט אַ מאמר, האָט ר' מאיר געזאָגט: (דאַכט זיך אַז) ער שפּילט ווי אַ קאטערינקע (דאַס הייסט אַז די חסידות [וואָס ער חזר'ט] האָט ניט קיין שייכות צו אים). ווען ר' שמואל האָט דערציילט די מעשה צו דעם רבי'ן שליט"א, האָט זיך

(26) האדמו"ר הראשון מגור ר' יצחק מאיר אלטר.
(27) יעקבסאהן.
(28) הלשון אינו מדויק.

ניט געקענט זעהן). איז געקומען שמואל גורארי און האָט זיך אַרויפגעלייגט מיט זיינע הענט אויף איהם אַז ער איז געפאלען. נאָך תקיעות איז דער גאַנצער טייטווד געווען נאָט.

יענע ראש השנה האָט ער געהאַט היין, האָט אים זיין טאַטע גענומען צום רבי'ן און דער רבי האָט אים געביטענשט.
שמחת תורה רקד אדמו"ר עס להבחיל'ו בנו כ"ק אד"ש ידו על גבן, ורד"ש לא שם ידו על גב של אדמו"ר.

עס איז געווען דאָרטן ר' אברהם לאדער, ער איז געווען אַ הויכער, זיין טאַנצען איז געווען מוראדיג.

בשמחת תורה בשעת ההתנועות היה החום גדול והוא (הרמ"ד טעלעשעווסקי) עמד אצל החלון ואמר לו כ"ק אד"ש: "בערעלע גיי אַוועק פון פענסטער איך וויל דעם טאַטען זאָל זיין גוט".

ר' איטשע מתמיד איז געווען דערנאָך אין יחידות, און דער רבי האָט אים באַגלייט ביי דער טיר. ר' איטשע האָט דערציילט דערנאָך ווען ער איז אַרויס: עס איז מקובל ביי חסידים אַז אויב אַ רבי באַגלייט אַ חסיד איז אַ סימן אַז אַדער דעו" רבי אַדער דער חסיד וועט נסתלק ווערען יענע יאָר. און ר' איטשע איז געווען זיכער אַז ער וועט אַוועקגיין ווייל ער איז געווען אַ שוואַכער זיין גאַנצע לעבען און דער רבי איז געווען אַ גבור. ער איז געפאַרען קיין הערסאן און ער האָט געזאָגט פאַר אל' חייס²⁵ ער זאָל משגיח זיין אויף זיינע קינדער. נאָך ב' ניסן איין מאָל איז ר' איטשע געקומען צו אל' חייס, און ער האָט נאָך ניט געוואוסט אַז דער רבי איז אַוועק, האָט ער געפּרעגט אל' חייס: וואָס מאַכט דער רבי, און אל' חייס האָט געשוואַרען, האָט ער אים געפּרעגט נאָך אַמאָל, האָט ער אים געענטפערט: מיר האָבן אַ אַדער רבי'ן. איז ר' איטשע געפאַלען אויף דער ערד און האָט געשרייען דריי שעה נאָך אַנאנד אויף אַ הויכען קול. איז שטאַט איז געווען פינסטער, און גאַנג שטאַט איז געקומען זעהן וואָס האָט געטראַפּען.

ר' אברהם פאפאק סיפּר: אין תרע"ג האָט כ"ק אד"ש אלסחהן.
(25)

דער רבי שליטי"א זייער צולאכטע²⁹ (עס איז באַוואוסט וואָס דער רבי שליטי"א שרייבט וועגען ר' גרשון בער).

ר' מאיר'ס רייד אין חסידות איז געווען זייער מוראדיג. איינמאל האָט ר' מאיר פאַרבראַכט, ביי זיינע פאַרבריינגעניס פלעגט ער שטענדיק ריידען וועגען די מעלה פון אַ נשמת, אין מיטן גיט ער אַ פּרעג ביי זיין זון נחמן: נחמן הירשל וואַלף³⁰ האָט אַ ציגז האָט ר' נחמן געענטפערט אַז ער ווייס ניט. האָט אים ר' מאיר געזאגט (א) וואָרט אויף רוטיש וואָס באַדייט: די שטיק פליישן) פאַרוואָס זאָלסטו ניט וויסען צי ער האָט אַ ציגז³¹.

פעם התוועד ר' יצחק מתמיד וסיפר מעשה נפלא מכ"ק אדמו"ר הזקן: פעם בא שאלה לפני כ"ק אדמו"ר הזקן ופסק לא כמו תש"ד, ואחר איהו זמן חזר בו ונפסק כמו תש"ד, והיה זה לפלא. וסיפר שכאשר פסק שלא כמו תש"ד, בא אליו הש"ך ואמר לו שאין לו מנוחה למעלה מפני שאדמו"ר לא פסק כמותו. ואמר לו הש"ך שעבור זה שיפסקו כמותו יגלה לו סוד. שבשעת התפלה היה כ"ק אדמו"ר מתלגלג על הרצפה מרוב התפעלות, והתפלגין לא היו מונחים ישר, און די מלאכים פלעגן לאַכען פון אים. ומאז לקח כ"ק אדמו"ר ראי לדאות אם התפלגין מונחים ישר³².

תש"ל דיבר אודות מי שהוא צבוע ו"היצול", והביא לזה משל (שסיפר אחד המגידים):

אחד הלך לחנות לקנות „פעלץ“, והראה לו המוכר „פעלץ“ שמוחיה 200 רובל, אמר הקונה: „זה יקר מאד, הראה לי משהו זול יותר“, והראה לו המוכר בזול עבור 25 רובל; כששאל הקונה את המוכר מדוע התפרש כזה גדול (הלא בחיצוניות גם ה„פעלץ“ חזל נראה יפה), ענה המוכר: הראשון הוא מקורי, השני לא. שאלו הקונה אם יש לו מקורי שהוא בזול קצת, וענה המוכר: הן, והראה לו „פעלץ“ שמוחיה רובל אחד; כששאלו הקונה מדוע היא כל-כך זולה, ענה המוכר: זו „פעלץ“ של כלב.

29) ראה גם לקמן רשימת ט"ז באב תש"ו.

30) חותנו של ר' נחמן, והיה גביר גדול.

31) ראה גם רשימת זאת תוכנה תש"ו.

32) ראה לקושי סיפורים על מד אתות ית.